

گزارش دو مورد پاپیلوماتوز پوستی در دو راس کره اسب در آمادگاه ۵۰۲ ایلخی نزاچا

دکتر محمد علی جاویدی برازنده^۱، دکتر سعید سلیمان میگوئی^۲

مقدمه

اسب حیوانی است که بیشترین پیشینه، همراهی در جنگ را داشته است. نخستین نشانه‌های همراهی اسب در جنگ به سال‌های ۴۰۰۰ تا ۳۰۰۰ پیش از میلاد بازمی‌گردد تا اینکه در پایان عصر برنز همراهی اسب در جنگ فراگیر شده است (۱ و ۲). با گسترش فناوری، ابزارها جایگزین اسب شده‌اند اما همچنان در برخی ارتش‌ها کاربردهای محدودی برای اسب دیده می‌شود.

این کاربرد بیشتر برای جشن‌ها یا برای شناسایی و ترابری در منطقه‌هایی با زمین خشن است. در سده ۲۱ میلادی در نبرد دارفور، نیروی نظامی جنجوید (شبه نظامیان عرب زبان و عرب تبار از قبیله بقاره در منطقه دارفور در غرب سودان که در درگیری دارفور که از سال ۲۰۰۳ به این سو نقش اصلی را به عهده دارند) از اسب استفاده کرد (۳).

از اختلالات و بیماری‌های شایع پوستی در اسب میتوان به بیماری‌های عفونی و ویروسی اشاره نمود که از مهمترین آنها آبله اسبی، مولوسکوم کنتاژوزوم، آرتريت ویروسی اسب، درماتیت پاپولار ویروسی اسب، پاپیلوماتوز مادرزادی، و پاپیلوماتوز و اگزانتیم تناسلی اسب است (۴). پاپیلوماتوز یک بیماری پوستی ویروسی است که توسط پاپیلوما ویروس اسبی (Equine papilloma virus) ایجاد میشود. این بیماری معمولاً اسب‌های جوان ۶ ماه الی ۴ سال را درگیر می‌کند ولی در برخی موارد در اسب‌های مسن بالای ۲۵ سال را نیز درگیر میشوند.

دوره کمون این بیماری تقریباً ۶۰ الی ۷۰ روز است. بطور معمول سرایت مستقیم این بیماری در چراگاه‌های علفی از راه تماس با علوفه آلوده شده توسط اسب بیمار، به اسب سالم صورت می‌گیرد. به این بیماری زگیل علفی نیز می‌گویند (۵).

شایعترین علامت کلینیکی پاپیلوماتوز اسبی ضایعات زگیل مانند خاکستری یا صورتی رنگ تکی یا بهم آمیخته و نیز گروهی است که اغلب روی پوزه و لب‌های اسب‌های جوان دیده می‌شوند. البته این جراحات میتوانند در اعضای دورتر مثل اندام تناسلی نیز دیده‌شوند.

ضایعات در اسب‌های پیرتر ممکن است تداوم یافته و تا سالیان زیادی باقی بمانند. این بیماری باید از بیماری‌هایی چون سارکوئید زگیلی، سرطان سلولهای خاردار و مولوسکوم تفریق داده شود.

تأیید تشخیص با اخذ تاریخچه اسب، سابقه بیماری اسب‌های هم سن و هم‌جوار و در نهایت بیوپسی امکان پذیر خواهد بود (۶).

در اغلب موارد زگیلها در عرض حدود ۲ ماه خودبخود از بین می‌روند. در بررسی حاضر دو نمونه درگیری پاپیلوماتوز در دو راس کره اسب ۲ ساله دو خون ارائه گردیده است.

معرفی اسب‌های بیمار:

در بررسی حاضر دو راس کره اسب جوان بیمار در یک مرکز اصلاح نژاد و پرورش اسب نزاچا (آمادگاه ۵۰۲ ایلخی مراغه) مورد مطالعه قرار گرفتند. در کره اسب اول که ۱۶ ماه سن داشت بروز نشانه‌های بالینی پاپیلوماتوز اسبی بصورت ضایعات پاپولر متعدد در ناحیه پوزه و لب آشکار گردید و به فاصله حدود یکماه به اوج خود رسید. علت بیماری و منشأ عفونت در این اسب بطور واضح شناسایی نگردید. بفاصله حدود یک ماه بعد نشانه‌های بالینی مشابه در یک راس کره اسب نر نژاد دو خون ۱۴ ماهه در باکس مجاور مشاهده گردید. شرایط تغذیه و برخورد با بیماری در طول درگیری برای هر دو اسب یکسان بود و هیچ اقدام درمانی اعم از انجماد و یا جراحی برای اسبها صورت نگرفت. در طول این مدت هیچیک از اسب‌های بیمار علائم بیقراری، اختلال در تغذیه و افت عملکرد نداشتند. نهایتاً در هر دو اسب بیمار ضایعات پاپیلوماتوز در کمتر از دو ماه بصورت خود بخودی و بدون درمان خاصی از بین رفتند. تصاویر ۱-۳

بحث:

پاپیلوما یا زگیل جلدی به صورت توده‌های سفت ایجاد میشوند. اهمیت این بیماری در اسب سرایت به سایر اسبها و افت عملکرد اسبها در انواع شدید توام با درگیری وسیع پوستی است و در صورت تداوم ممکن است زمینه‌ساز سرطان پوست شود (۷). شواهدی وجود دارد که ژنوم ویروس پاپیلوم گاوی در سارکوئید اسبی یافت شده است (۸).

با اینکه برخی حالات اسب‌های مبتلا به این بیماری، از قبیل تکان دادن سر و ناراحتی در حین دست زدن به گوش را به نشانه‌های این بیماری نسبت می‌دهند ولی در موارد نادر درد و التهاب در اثر این نوع زگیل به وجود می‌آید. برای بیماری پاپیلوماتوز اسبی هیچ گونه درمان خاصی توصیه نمیشود. زگیل‌ها معمولاً رشد خوشخیمی دارند و اکثر آنها در اسب‌های جوان بطور خودبخودی بعد از ۳ الی ۴ ماه بهبود می‌یابند. زگیل‌های کوچک را می‌توان له کرد یا به طریق جراحی برداشت. زگیل‌های بزرگ را میتوان بوسیله تکنیک جراحی و یا از طریق انجماد برداشت. در مطالعه Torres و همکاران بر روی ۲۱ اسب تحت درمان با کرم ایمیکوئیمود ۵ درصد تاثیر کوتاه مدت و بلند مدت آن به ترتیب ۱۰۰ درصد و ۸۷٫۵ درصد بوده است (۹).

همچنین واکنش‌های اتوزن از معروفیت نسبتاً خوبی برخوردار هستند، ولی به دلیل زمان بر بودن تهیه و نیز عدم تایید قطعی فواید بالینی آنها، کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند (۱۰). در اسب‌های مسن تر برخلاف

۱- ایران، اداره بهداشت و درمان نزاچا، دامپزشک و رئیس بخش دامپزشکی آمادگاه ۵۰۲ ایلخی مراغه

۲- ایران، تهران، بیمارستان خانواده نزاچا، متخصص بیماری‌های عفونی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی آجا، نویسنده مسئول

تصویر شماره ۱- بروز پاپیلوماتوز در اسب اول در سن ۱۶ ماهگی (سمت چپ) و یکماه بعد از پیشرفت آن (سمت راست)

تصویر ۲- بروز ضایعات پاپیلوماتوز در اسب دوم در سن ۱۴ ماهگی که در باکس مجاور گره اسب اول قرار داشت

تصویر ۳- برطرف شدن خود بخودی ضایعات پاپیلوماتوز بعد از ۲ ماه در هر دو اسب

Chelonia mydas papillomavirus 1 and Caretta caretta papillomavirus 1. *Virology*, 5-131:(1) 383, 2008.

6-Drury SE, Gough RE, Mc Arthur S, Jessop M. Detection of herpesvirus-like and papillomavirus-like particles associated with diseases of tortoises. *Vet Rec*, 639,(23) 1998,143.

7-Lange CE, Favrot C, Ackermann M, Gull J, Vetsch E, Tobler K.. Novel snake papillomavirus does not cluster with other non-mammalian papillomaviruses. *Virology*, :8 .2011 436.

8-Bogaert L, Martens A, Kast WM, Van Marck E, De Cock H. Bovine papillomavirus DNA can be detected in keratinocytes of equine sarcoid tumors. *Vet Microbiol*. 2010 Dec 75-269;(4-3)146;15. doi: 10.1016/j.vetmic.2010.05.032. Epub 2010 Jun 1.

9-Torres SM, Malone ED, White SD, Koch SN, Watson JL. The efficacy of imiquimod % cream (Aldara®) in the treatment of aural plaque in horses: a pilot open-label clinical trial. *Vet Dermatol*. 2010 Oct; 9-503:(5)21. doi: 10.1111/j.-1365-3164.2009.00877.x. Epub 2010 May 24.

10-Muñoz N, Castellsagué X, Berrington de González A, Gissmann L. HPV in the etiology of human cancer. *Vaccine* J, 3) 24 .2006): S1-S10.

11-Mistry N, Wibom C, Evander M. Cutaneous and mucosal human papillomaviruses differ in net surface charge, potential impact on tropism. *Virology*, 118 :5 ,2008.

کره‌های جوان بهبودی خودبخودی بسیار نادر بوده و کمتر دیده شده است.

از آنجا که این ویروس می‌تواند به طور مستقیم یا از طریق اشیاء منتقل شوند پیشگیری شامل جداسازی اسب‌های بیمار و عدم استفاده از ابزار و وسایل مشترک برای دام‌ها مثل افسار و برس است. قرار دادن وسایل در محلول ویروس کش در پیشگیری و انتشار ویروس موثر است (۱۱).

منابع:

1-Anthony, David W. Dorcas R. Brown. The Earliest Horseback Riding and its Relation to Chariotry and Warfare. *Harnessing Horsepower*. Institute for Ancient Equestrian Studies. Archived from the original on 28 January 2013. <http://www.webcitation.org/6E0df3dm6>. Retrieved -10-2007 09.

2-Whitaker and Whitelaw *The Horse* pp. 31-30

3-Lacey, Marc (04-05-2004). In Sudan, Militiamen on Horses Uproot a Million. *The New York Times*. Archived from the original on 28 January 2013. <http://www.webcitation.org/6E0dfmKD5>. Retrieved 04-01-2011.

4-Villiers EM, Fauquet C, Broker TR, Bernard HU, Hausen H. Classification of papillomaviruses. *Virology*, :(1) 324 .2004 27-17.

5-Herbst LH, Lenz J, Van Doorslaer K, Chen Z, Stacy BA, Wellehan JF , Manire CA, Burk RD . Genomic characterization of two novel reptilian papillomaviruses,